

การศึกษากระบวนการเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้กับชุมชนอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อ (1) ศึกษากระบวนการ และวิธีการที่สามารถเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็ง ให้กับชุมชนอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน (2) ทราบปัญหาอุปสรรคในการเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้กับชุมชนอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มคือเจ้าหน้าที่ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในอำเภอปายจังหวัดแม่ฮ่องสอน 20 คน กลุ่มผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น 20 คน และกลุ่มผู้นำชุมชน ผู้นำภาคประชาชน กลุ่มแกนนำเยาวชน 20 คนรวมทั้งสิ้น 60 คน

ผลการศึกษาพบว่า

1. กระบวนการ และวิธีการที่สามารถเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็ง ให้กับชุมชนอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้น การจัดทำนโยบายภาครัฐต้องให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยนโยบายจะต้องไม่ซับซ้อนและกว้างเกินไปต้องให้ชุมชนเข้าใจและปฏิบัติตามได้จริง ให้สอดคล้องกับพื้นที่ ชุมชนอำเภอปายเป็นชุมชนขนาดเล็กที่มีความเป็นเอกลักษณ์มีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายควรรักษาความเป็นวิถีชีวิตขนบธรรมเนียมประเพณีไว้ วิธีการปฏิบัติตามโครงการต่างๆ ทุกภาคส่วนทั้ง

ภาครัฐ เอกชน ส่วนท้องถิ่นและประชาชนในชุมชนเอง จะต้องประสานการปฏิบัติกันอย่าง สอดคล้องนำเอานโยบาย ไปจัดทำโครงการเข้าสู่กระบวนการทำงานร่วมกัน

2. ปัญหา อุปสรรคในการเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้กับชุมชนอำเภอปาย

จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยสรุปมีปัญหาหลักๆ คือ

2.1 ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ เดิมชุมชนอำเภอปายเป็นชุมชนที่มีวิถีชีวิตการ ดำรงชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ปัจจุบันความเจริญเข้าไปในชุมชนทำให้วิถีชีวิตต้องเปลี่ยนตาม ไปด้วย ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันสูงขึ้นตามมา ต้องแสวงหารายได้เพิ่มขึ้น สิ่งของอุปโภค บริโภค มีราคาสูงขึ้นตามมา พืชผลผลิตจากเดิมปลูกพอขายเลี้ยงชีพได้ พอชุมชนต้องการเพิ่ม รายได้ก็เพิ่มจำนวนพื้นที่เกษตรกรรม ทำให้ผลผลิตราคาตกต่ำเพราะเกินความต้องการของตลาด

2.2 ปัญหาด้านสังคม เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดของชุมชนอำเภอปาย การขยาย เมืองทำให้เกิดการสูญเสียสภาพแวดล้อม ทรัพยากร วิถีชีวิตขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมประเพณี โดยการนำเอาความเจริญเข้าไปโดยไม่ได้วางแผนจัดการ กลุ่มที่แสวงหาประโยชน์เริ่มเข้ามามี บทบาท ปัญหาการเรียนรู้ที่ได้รับไม่เท่าเทียมกับชุมชนเมือง นอกจากนี้ปัญหาด้านความมั่นคง การป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากภัยต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก เช่น ภัยยาเสพติด ภัยจาก ธรรมชาติต่างๆ ยังได้รับผลกระทบอยู่ตลอดเวลา

2.3 ปัญหาทางการเมือง ความไม่รู้ ไม่เข้าใจทางการเมืองการปกครองของชุมชน และชนเผ่า จากเดิมการเลือกผู้แทนหรือผู้นำของตนเอง ชนเผ่ามักจะเลือกกลุ่มผู้นำที่เป็นชนเผ่าของ ตนเองเสมอ ปัจจุบันมีการใช้ระบบอุปถัมภ์และอิทธิพลของกลุ่มการเมืองเข้าไปแสวงหา ผลประโยชน์ การเลือกผู้นำ ผู้แทนมีเสียงแตกแยกแบ่งเป็นพรรคเป็นพวกเกิดความขัดแย้งตามมา

จากผลการศึกษามีแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยการส่งเสริมให้เข้าใจตามหลัก เศรษฐกิจแบบพอเพียง และการส่งเสริมอาชีพที่ถนัดตามประเพณีของชนเผ่าเน้นการพออยู่พอกิน ตามสภาพที่แท้จริงของชุมชน ด้านสังคมจะต้องกำหนดแนวทางป้องกัน การปฏิบัติ และการ แก้ไข ให้ตรงจุดของปัญหาโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ด้านการเมืองภาครัฐจะต้อง เสริมสร้างการให้ความรู้ ความเข้าใจการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้ชุมชนมากยิ่งขึ้น

The purposes of this study, *The Process of Building a Strong Community in Pai District, Mae Hong Son Province*, were to (1) examine the process and methods which can build a strong community in Pai district, Mae Hong Son province, (2) investigate problems and obstacles of building a strong community in Pai district, Mae Hong Son province. 60 subjects of this study were divided into three groups: 20 government officials working in Pai district, Mae Hong Son province, 20 administrators of Sub-District Administrative Office, and 20 community, private sector, and youth leaders.

The findings showed that:

1. to establish a process and method that can build a strong community in Pai district, Mae Hong Son province, community must participate in government policy setting, and the policy must not be too complicated or large; that is, it must be comprehensible, practical, and suitable for Pai district which is a small-sized community that has its own uniqueness, simple lifestyle, and tradition which should be preserved. In addition, the establishment of the government, private, local, and community sector projects must be cooperatively carried out, and this policy must be implemented in the projects focusing on the process of cooperative work.

2. problems and obstacles of building a strong community in Pai district, Mae Hong Son province can be categorized as follows:

2.1 Economic problems: In the past, Pai district had a simple lifestyle, but the community is now more civilized which causes changes in the way of life. As the cost of living is higher than before, the villagers need to earn more income. Also, overall products and services have become more expensive. For example, the sale of agricultural products in the past could earn enough income for farmers, but when they required more income, the plantations had to be expanded which made crop prices fall as there were too many agricultural products in the market.

2.2 Social problems: This is the most important problem in Pai district. The expansion of town destroyed the environment, resources, lifestyle, customs and traditions through unplanned acceptance of modernization. Some groups of people have started to seek benefits from the community. Also, educational opportunity of people in the community is not equal to those in urban areas. In addition, the problems of self prevention security from the inside and outside factors, such as drugs, and natural disasters, affect the community all the time.

2.3 Political problems: These problems were caused by ignorance of the community or tribal politics and government. In the past, the tribes would select the leader only from their own tribe. However, today's patronage system and political group influence are playing a role on seeking benefits of the community, and this causes conflicts between representatives during the selection of leaders.

From the results of this study, these problems can be solved by promoting sufficiency economy and occupations that suit people of each tribe, focusing on living in balance according to community condition. For social problems, prevention, action, and resolution of each problem must be set up with participation of all sectors. For political problems, the government must foster more knowledge, and understanding of democracy to the community.